

SYLLABUS (II ciklus studija)

Odsjek	Komparativnu književnost i informacijske nauke				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Prostor i vrijeme u književnosti 2				
Šifra/kod	2 FIL KOI 421	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	5
				<u>NPP 2019/2020</u>	
Ciklus studija	II.	Semestar	II.	Ak. godina	2025/2026. 2026/2027. 2027/2028..
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Položen ispit iz predmeta: „Prostor i vrijeme u književnosti 1“				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski/srpski/hrvatski				
Nastavnik	Ime i prezime	Edin Pobrić			
	Kontakt podaci	Kabinet:55 E-mail: edin,pobri@gmail.com Telefon:	Termin konsultacija	Uto: 09-12;čet:10-12	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 2; seminar 1; vježbe				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	<p>Kategorije prostora i vremena, kako u savremenoj nauci tako i u književnosti imaju jedinstvenost u poimanju koja se ogleda kroz združenu kategoriju izraženu pojmovima – <i>vrijemeprostor</i> u nauci, ili kako je to predložio Bahtin, <i>hronotop</i> u književnosti. Iako izučavanje ovog fenomena ima različite pristupe u različitim naučnim disciplinama, ipak postoji zajednička osnova: vrijeme-prostor je ono što nas određuje. Iz tog suodnosa proistekao je niz problema koji će biti temom ovog kolegija: problem ugla gledanja same „stvarnosti“ u odnosu na poimanje prostora-vremena, odnos fikcije i stvarnosti, biološko – kosmološko – psihološko vrijeme, strijela vremena, zakoni termodinamike i entropija, filozofija i vrijeme, kognitivna teorija i prostor, poetika prostora kroz različite književne žanrove, hronotop i njegovi oblici u književnosti, odnos kauzalnosti i kontingencije kroz historiju književnosti, žanrovska problematika književnosti i hronotop, vrijeme u epu i prostor u avanturističkom romanu, eshatologija i vrijeme. Kolegij Prostor i vrijeme u književnosti 1 se završio propitivanjem hronotopa romana 19. stoljeća. Nastavak kolegija u VI semestru, s predmetom <i>Prostor i vrijeme u književnosti 2</i>, realizovao bi se problematikom romana (post)modernizma i njihovim hronotopskim oblicima, te problematikom dramske i lirske književnosti u</p>				

	suodnosu sa vremenom i prostorom.
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj predmeta je upoznavanje studenata s pojmovima <i>prostora</i> i <i>vremena</i> ali i pojmom <i>prostoravremena</i> kroz različite naučne i humanističke discipline. Rasvjetljavanjem ovih fenomena naznačila bi se njihova uloga u književnim djelima, posebno izražena kroz različite književne žanrove i različita historijska i kulturološka podneblja. Nauka i književnost imaju nekoliko dodirnih tačaka kad je u pitanju vrijeme i prostor. Jedna od njih je „putovanje“. Ako je tačno da je, kako to potcrtava savremena fizika putem statičke teorije o vremenu-prostoru, vrijeme poput prostora, logika stvari govori da se mogu posjećivati druga vremena kao što se posjećuju druga mjesta. Na isti način kako pojedini gradovi postoje, ali ne na istom mjestu, tako prošlost, sadašnjost i budućnost postoje, ali ne u istom vremenu. Analogija sa književnošću je neupitna. Suština književnosti je izražena u njenoj sposobnosti da nas drži na pola puta, između ovdje i drugdje, u nekom neodređenom između. Tu mogućnost književni tekstovi ostvaruju upravo u igri s vremenskim i prostornim dimenzijama, izraženu kroz različite žanrovske, poetske ili pak kulturološka karakteristike.
SDG (cilj održivog razvoja)	Kvalitetno obrazovanje i inkluzija
Ishodi učenja	Ne razlikuju se od ciljeva.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Hajdegerov pojam unutarvremenosti i Bergsonova koncepcija istovremenosti. Umjetnost i vrijeme
2.	Koncepcije prostora i mjesta u književnosti - kognitivna teorija. Pojam „stvarnosti“: od nauke i filozofije do pojavnog svijeta i književnosti.
3.	Semiotika prostora u književnosti. Prostori heterotopija.
4.	Demokrit – slučaj i nužnosti. Žak Mono – teorija evolucije i slučaj. Termodinamika, načelo neodređenosti i književnost .
5.	Entropija, kauzalnost i roman 19. stoljeća – entropija i odstupanje od klasičnih zakona fizike i roman 20. stoljeća.
6.	Oblici hronotopa u romanu modernizma
7.	Determinizam i roman

8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Romani F. Kafke – poetika slučaja.
10.	Proces – kružni hronotop. Heterotopije.
11.	M. Proust: književnost i pamćenje
12.	Oblici hronotopa u romanu postmodernizma
13.	Umberto Eco: Ostrvo dana pređašnjeg
14.	Oblici hronotopa u dramama Joneska i Beketa
15.	Oblici hronotopa u noveli
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanje i seminar																																				
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Prisustvo i aktivnost u nastavi</td> <td></td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Seminarski rad</td> <td></td> <td>15</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Polusemestralni pismeni rad</td> <td></td> <td>25</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Završni pismeni rad</td> <td></td> <td>25</td> </tr> <tr> <td>5.</td> <td>Završni usmeni rad</td> <td></td> <td>25</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="2">Ukupno:</td> <td>_____ bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Prisustvo i aktivnost u nastavi		10	2.	Seminarski rad		15	3.	Polusemestralni pismeni rad		25	4.	Završni pismeni rad		25	5.	Završni usmeni rad		25									Ukupno:		_____ bodova	100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																																		
1.	Prisustvo i aktivnost u nastavi		10																																		
2.	Seminarski rad		15																																		
3.	Polusemestralni pismeni rad		25																																		
4.	Završni pismeni rad		25																																		
5.	Završni usmeni rad		25																																		
Ukupno:		_____ bodova	100%																																		

	<p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <p>Napomena:</p>
<p>Skala ocjenjivanja</p>	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>
<p>Literatura</p>	<p><i>Obavezna</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bahtin, Mihail: <i>O romanu</i>. Beograd: Nolit, 1989. 2. Bal, Mieke: <i>Naratologija: teorija priče i pripovedanja</i>. Beograd: Narodna knjiga-Alfa, 2000. 3. Pabrić, Edin: <i>Vrijeme u romanu: od realizma do postmoderne</i>. Sarajevo: BH Most, 2006. 4. Riccoeur Paul: <i>Vrijeme i priča</i>. Novi Sad: IK „Zoran Stojanović“, 1993. 5. Pabrić, Edin: <i>Roman i manirizmi modern: Znak i znanje</i>. Sarajevo: Samouprava, 2018. 6. M. Fuko: <i>Druga mjesta</i>. Odjek. Sarajevo, 2010. <p><i>Dodatna</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bachelard, G.: <i>Poetika prostora</i>. Beograd: Kultura, 1969. 2. Bahtin, Mihail: <i>Problemi poetike Dostojevskog</i>. Beograd: Nolit, 1967. 3. Barthes, R. (1992.) „Uvod u strukturalnu analizu pripovjednih tekstova«. Prev. Dubravka Celebrini, u: Vladimir Biti, ur. <i>Suvremena teorija pripovjedanja</i>. Zagreb. 47-78. 4. Bašović, A.: <i>Čehov i prostor</i>. Novi Sad: Sterijino pozorje. 2008. 5. Bergson, Henri: <i>Ogled o neposrednim činjenicama svesti</i>. Beograd: NIP “Mladost”, 1978. 6. Bunjevac, M.: <i>Vreme u drami</i>. Beograd: Nolit. 1980. 7. Pabrić, E.: <i>Univerzum simpatije</i>. Sarajevo: Connectu, 2010. 8. Durand, G.: <i>Antropološke strukture imaginarnog</i>. Zagreb: August Cesarec, 1991. 9. Eco, Umberto: <i>Razgovori o kraju vremena</i>. Beograd: Narodna knjiga-Alfa, 2001. 10. Eco, Umberto: <i>Šest šetnji pripovjednim šumama</i>. Zagreb: Algoritam, 2005. 11. Greene, Brian: <i>Prostor, vrijeme i zašto su stvari kakve jesu</i>. Zagreb: Naklada Jesenski i Turk, 2006. 12. Hawking, Stephen William: <i>Kratka povijest vremena</i>. Zagreb: Izvori, 1997. 13. Heidegger, Martin: <i>Kraj filozofije i zadaća mišljenja</i>. Zagreb: Naprijed:

	<p>"Brkić i sin", 1996.</p> <p>14. Kulenović, Tvrtko: <i>Lektira III: (ogledi i prikazi)</i>. Sarajevo: Svjetlost, 1984.</p> <p>15. Lotman, Mihajlovič Jurij: <i>Struktura umjetničkog teksta</i>. Beograd: Nolit, 1976.</p> <p>16. Supek, Ivan: <i>Princip kauzalnosti</i>. Beograd: Kultura, 1960.</p>
Napomene	

